

den havenmeester wordt opgegeven: »want de stede van Delft en wil niet gedoogen dat men aldaer timmert (1).» Dit is de eerste bekentenis, die mij is voorgekomen, van een fout, uit verkeerd begrepen eigenbelang door de stad begaan, waaraan naderhand door verlichte en zaakkundige mannen de achterlijkheid van Delfshaven hoofdzakelijk geweten wordt. Hoewel de haven eigenlijk en rechtens een deel, een kwartier der stad uitmaakte, werd zij toch veeleer als een bezitting van de stad beschouwd, die niet zoozeer naar haar eigen belang als naar het belang der bezitster beheerd moest worden. Zij mocht zeker tot een matige welvaart gedijen, het was zelfs zeer gewenscht dat zij dat deed, maar niet in die mate dat haar afhankelijkheid erdoor verminderd zou worden. Als wij het kleine met het groote vergelijken mogen, kunnen wij zeggen dat de stad de haven beschouwde en behandelde, zooals het moederland de koloniën. De haven bestond niet om zich zelf, maar om de stad; de voordeelen die het bedrijf in de haven opleverde, mochten en moesten, zoo veel doenlijk was, dienstbaar worden gemaakt aan de eigenlijke burgers, die in de oude stad leefden en uit wier midden de regeering voortkwam, die zoowel de haven als de stad bestuurde. De stad had de bevoegdheid om aan de haven allerlei stedelijk bedrijf, allerlei fabrieken te vergunnen, maar ook, als hun dat beter docht, te verbieden: de handvest van Philips den Goede, hier boven aangehaald, machtigde haar daartoe. Wij kunnen derhalve verwachten dat onder de heerschappij der bekrompen begrippen, die omtrent de huishouding van een staat en van een stad toen ter tijd algemeen gekoesterd werden, kleingeestige zelfzucht de stadsrege-

---

(1) Informacie upt stuck der verpondinghe, bl. 336.